yra VII a., išskyrus kapą Nr. D. Jo chronologija neaiški, nes duobėje rasta tik titnaginė skeltė. Žirgų kapai datuotini laikotarpiu, ne anskestesniu kaip VI a. antroji pusė.

Kapinyne rasta lipdytos keramikos nežymiai brūkšniuotu paviršiumi, kuri panaši į gamintą ankstyvajame geležies amžiuje.

Eugenijus Jovaiša

RUPUNIONIŲ KAPINYNAS

1980 m. VVPI TSRS istorijos katedra tyrinėjo Rupunionių kaimo (Kauno raj., Batniavos apyl.) kapinyną, esantį 125 m į ŠR nuo kelio Batniava-Dulkiai ir 640 m į PV nuo kelio Kaunas-Vilkija. Kapinynas yra aukštumoje, kurios Š šlaitas nuolaidus ir leidžiasi į gilų slėnį. Likusiose pusėse ji menkai iškilusi virš aplinkinio žemės paviršiaus. Skersai kapinyną ŠR-PV kryptimi yra išvažinėtas kelias, jungiantis Kauno-Vilkijos ir Batniavos-Dulkių kelius. Kapinyno V pusėje, anapus Batniavos-Dulkių kelio yra nedidelės kaimo kapinaitės.

Rupunionių kaimo kapinynas, remiantis A. Makarevičiaus duomenimis, minimas P. Tarasenkos 1928 m. išleistame darbe. 1980 m. KVIM teko pamatyti kapinyno aplinkoje rastą žalvarinę juostinę apyrankę, puoštą "eglute", matyt, datuotiną V a.

1980 m. kapinyno PR, ŠR ir ŠV dalyse buvo ištirti 7 plotai, iš viso 286 m^2. 0,45-0,7 m gylyje nuo žemės paviršiaus atidengti 7 kapai. Mirusieji laidoti nedeginti. Kapuose Nr. 1, 2, 3 palaidotos moterys, kapuose Nr. 4, 5 - vyrai, o kapai Nr. 6 ir 7 buvo suardyti. Kapai pasaulio šalių atžvilgiu orientuoti įvairiai: kapai 1, 2 - į ŠV, kapas 6 - į ŠR, kapai 4, 5, 7 - į PV, kapas 3 - į PR.

Mirusiųjų padėtis kape nėra aiški (kapai Nr. 4, 5, 6, 7 apardyti). Galima konstatuoti, jog mirusieji buvo palaidoti

aukštielninki, ištiestomis kojomis. Skiriasi kapuose Nr. 2 ir 3 palaidotųjų griaučių padėtis. Kape Nr. 2 mirusioji palaidota aukštielninka, kairioji koja sulenkta ir pasukta į dešinę kapo pusę, o dešinioji koja buvusi sulenkta vertikaliai. Mirusiajai ant kaukolės rastas vienas stambus ir keletas smulkesnių akmenų. Kape Nr. 3 mirusioji buvo palaidota kniūpsčia, sulenktomis kojomis. Keistų pozų kilmės tuo tarpu paaiškinti negalime, nežinome ir šių kapų chronologijos - prie mirusiųjų įkapių nerasta.

Kapuose Nr. 4, 5, 6, 7 rastosios įkapės negausios. Iš darbo įrankių rastas 1 įmovinis kirvis (kapas Nr. 5), iš ginklų - 5 įmoviniai ietigaliai (kapai Nr. 4, 5, (2), 6, 7). Papuošalų taip pat nedaug. 3 įvijiniai žalvariniai žiedai rasti kapuose Nr. 2 (2) ir 7 bei 3 gintariniai dvigubo nupjauto kūgio formos karoliai iš kapo Nr. 6. Buities reikmenų rastos 2 geležinės ir 1 žalvarinė sagtys. Kapo Nr. 4 žalvarinė diržo sagtis įdomesnė, turi liežuvėlį su skersine kryžma, datuotina VI a.

Nedidelis kapų bei įkapių skaičius neleidžia aiškiau nusakyti įkapių dėjimo tvarką. Galime tik konstatuoti, jog ginklai dėti galvūgalyje, o vienintelis kirvis rastas kojūgalyje.

Rastieji 7 kapai yra nevienalaikiai. Geriau datuotina 4 kapų grupė - Nr. 4, 5, 6, 7, kurią galima skirti VI a. Kapų Nr. 2, 3 chronologija lieka neaiški. Tik kapas Nr. 1 datuotinas XIX a.

Kuklių kasinėjimų rezultatų fone išsiskiria 7 plote, 0,4 m gylyje nuo žemės paviršiaus, rastas ginklų lobis, kurį teisingiau būtų vadinti ietigalių lobiu. Visi daiktai tvarkingai sudėti: dedant ietigalius eilėmis, antrosios eilės ietigalių viršūnės dėtos ant apatiniosios eilės ietigalių įmovų ar įtve-

riamųjų dalių. Lobį sudaro 54 geležiniai daiktai: 49 ietigaliai, 3 vienašmenių kalavijų dalys, geležinis kalavijo rankenos skersinis ir peilis. Ietigaliai dviejų tipų - 22 įtveriamieji ietigaliai su viena ir 4 dviem užbarzdomis bei 23 įvairių formų įmoviniai ietigaliai.

Ginklų lobis datuotinas X-XII a.

Vytautas Urbanavičius

OBELIŲ KAPINYNO TYRINĖJIMAI

Obelių kapinynas yra Ukmergės rajone prie to paties vardo ežero. MAII pradėtas tyrinėti 1978 m. (žr. kn.: ATL 1978 ir 1979 metais. V., 1980, p. 84-86). 1980 ir 1981 m. ištirta dar 2860 m^2, rastas 121 nedeginto mirusiojo kapas, 3 sudegintų žmonių XII-XIV a. kapai ir 11 žirgų griaučiai. 13 nedegintų žmonių kapų priklauso V-VI a., 74 - XIV a. pabaigai - XV a., 2 - XVII a. Likusiųjų 32 chronologija neaiški - jie be įkapių.

V-VI a. kapai koncentravosi kapinyno Š dalyje, kurią iš R ir ŠR riboja žvyrduobė, iš V ir ŠV Laičių-Obelių kelias, iš PR - ankstesniais metais ištirtas plotas. Šie kapai rasti nedidelėmis grupėmis, kas leistų spėti čia buvus pilkapius. Tai patvirtintų ir vietinių žmonių pasakojimai, kad šiame lauke buvę daug didelių akmenų, kurie pokario metais išvežti. Vietomis akmenys buvę sudėti ratais. Greičiausiai tai buvusios pilkapius supusių akmenų vainikų liekanos. Tyrinėjimų metu keletas iki 0,8 m skersmens akmenų taip pat aptikta. Tik jie jokių vainikų nesudarė. Laidosenos ir įkapių atžvilgiu šie kapai yra analogiški ankstesniais metais ištirtiems to paties laikotarpio kapams.

Iš V pusės su šiais kapais ribojasi XIV a. pabaigos - XV a. nedegintų žmonių kapai. Šią kapinyno dalį kerta Laičių-Obelių kelias. Duobės kapams kastos stačiakampės, dažnai vertikaliais